

Zeki Hakan SIDALI

Mersin Milletvekili

Çevre Komisyonu Üyesi

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Türk Delegasyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sn.Fatih DÖNMEZ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 22.04.2022

Saygılarımla,

Zeki Hakan SIDALI
Mersin Milletvekili

Dünya çapında iklim değişiklikleri, yoksulluk ve gıda krizi tartışmalarının yapıldığı bugünlerde doğaya ve tarım alanlarına yapılan her müdahalenin, yoksulluğu daha da derinleştireceği ve çevre adaletsizliğini artırdığı ortadadır.

Gerek kamuoyundan gerek STK itirazlarından da anlaşılacağı üzere, Türkiye’de yukarıya ivme alan bir maden ruhsatı trendi mevcuttur. Bu durum tarım alanlarımızı, meralarımızı, kültür değerlerimizi, çevre ve insan sağlığını yüksek derecede tehdit etmektedir.

Çok uluslu şirketler ve yerli ortak şirketler ülkemizin yer altı kaynaklarını kullanmak için adeta yarışa girmiş durumdadır. Kâr ve kazanç şirketlere, zarar ve risk ise halka fatura edilmiştir. Her biri birer eko-katliam projesine dönüştüğü görülen faaliyetlerin ruhsatlandırma ve denetleme süreçlerinde, açıkça bir sorun olduğu mesajı vermektedir.

Maden alanları çevre etki değerlendirmesi taahhütlerine göre zaman zaman denetlendiği bilinmektedir. Fakat son dönemlerde denetleme görevinin de sistematik olmadığı, kamuoyunda tartışılmaya açılan ve itiraz edilen bölgeler özelinde hareket edildiği kanısı oluşmuştur. Mevcut faaliyetlerin yönetmelik zaafı, sorunlu maden işletmelerinin STK’larca dava edilmesi yada açılan davanın kazanılması sonucunda ortaya çıkmaktadır.

Araştırmaların iddiasına göre; 24 il yaklaşık 20 bin maden ruhsatına bölünmüş durumdadır. Seçilmeleri tesadüfi görünmeyen bu iller, doğal varlıklar bakımından oldukça zengin bir ekosisteme, güçlü tarımsal üretime ve turizm potansiyeline sahip olmasına rağmen madencilik faaliyetlerinin yoğunlaştığı alanlar olarak öne çıkıyor.

Ruhsatların büyük bölümünü ihale edilmeyi bekleyen ruhsatlar (14 bin 967) oluştururken, ihale ruhsatlarını 2 bin 158 ruhsat ile işletme ruhsatları; bin 871 ruhsat ile arama safhasındaki ruhsatlar oluşturuyor.

63847

Zeki Hakan SİDALI

Mersin Milletvekili

Çevre Komisyonu Üyesi

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Türk Delegasyonu Üyesi

Bütüncül bir planlama yaklaşımından uzak, kamu yararını yalnızca madenlerden yana gören, tarımsal üretimi, turizmi, en önemlisi çevre ve insan sağlığını dikkate almayan madencilik uygulamaları, artık toplum nezdinde kabul edilebilir seviyenin çok üzerine çıkmıştır. Mevzuatın doğal varlıkları ve yaşam alanlarını korumaya yetmediğini benzer çalışma ve raporlamalarla açıkça görmekteyiz.

Bu bilgiler ışığında;

1. Bakanlığınızca maden ruhsatı denetimleri hangi periyotlarla ne şekilde yapılmaktadır?
2. Bakanlığınızca son 5 yıllık süreçte ne kadarlık bir sahada denetleme yapılmıştır?
3. Ruhsata uygun olmayan faaliyetler neticesinde kaç işletmeye ceza kesilmiş, kaç işletmenin faaliyeti durdurulmuştur?
4. Bakanlığınızca kesilen cezaların ne kadarıyla, ilgili bölgedeki zarar gören çevresel etkilere yönelik çalışma yapılmıştır?
5. Bakanlık nezdinde, ruhsata aykırı faaliyet gösteren işletmelere para cezası dışında, oluşturdukları çevresel hasarın telafisi için herhangi bir yaptırım uygulanmış mıdır?
6. Bakanlığınızca son dönemde artan maden faaliyetleriyle alakalı olumsuz tepkilere istinaden, mevzuat eksikliklerini düzenlemeye yönelik çalışmanız var mıdır?
7. Ruhsat verilen maden sahaları arasında, tarım ve orman arazileri var mıdır? Eğer varsa bu ruhsatlar ne gerekçe ile verilmiştir?
8. Madenlerin çevreye verdiği zararlarla alakalı, şimdiye kadar sonuçlanmış çevre davası var mıdır? Bu davalar neticesinde Bakanlığınız herhangi bir cezai yaptırıma uğramış mıdır?